

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egészévre 8 K. Félévre 4 K. Negyedévre 2 . Külföldre egész évre 12 korona. Papok-, tanítók-, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre 6 K. a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 K. — Egy példány ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-többszöri közlésnél 4 fillérért közöltnék. Nyílt-tér sora 1 K. Hirdetés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adatnak.

A kisiparos boldogulásának föltételei.

III.

Az általános emberi műveltség megkívánja, hogy a pihenés óráiban hazánk történelmét is lapozgassuk.

A hazai történelemnek szívünkre, lelkünkre gyakorolt nevelő befolyását ismerjük. Vagy ki ne érezte volna azt, hogy a Hunyadiak, Zrínyiek, Szondiak, Dobók, Kinizsiek önfeláldozó hazaszeretete mintha át szivünket. Az érzelm, mely ilyenkor szívünkben támad, a honszeretet érzelme, mely a jóknak még a küzdelem napjait is elviselhetővé teszi, nemesebb tettekre hevíti.

S vajjon mit vár az igazi hazaszeretett a kézimunka emberétől? Ernyedetlen, szakértelemmel áthatott munkásságot. Ez az manapság, a melylyel legjobban munkálhatjuk hazánk üdvét, boldogságát.

Ezzel kapcsolatosan megemlíteni kívánom azt is, hogy a polgári jogok és kötelességek ismeretére is nagy szüksége van az iparos embernek.

A haza — fiaira — jogokat és kötelességeket ró s csak az a polgár vallhatja magát igazán a haza hű fiának, a ki legszentebb polgári jogait ismeri, azokat teljesíti, de nem feledkezik meg polgári köteleimről sem. Törvénytisztélet, a jó és közhasznu intézmények lelkes támogatása; nem a szó, hanem a tett, ott, hol azt nemzetünk életérdeke megkívánja: ezekben összegezhethetők röviden polgári köteleimket, a melyeknek hű teljesítése: hazaszeretetünk legszebb megnyilatkozása.

Eljutottunk arra a pontra, a hol az iparos ember szakismereteiről szólhatunk; azokról a szakismeretekről, a melyek nélkül nincs az iparos embernek élete, nincsen jövője.

A rajzolás képesség, készség az, a mit a modern kor minden iparos embertől megkövetel. Igaz, hogy a kézműipart a külföldön az iparosok rajzolói készsége teremtette meg. A rajzolásban való jártasság, ügyesség izlésre, a szépnek szeretetére, pontosságra nevel minket.

Fájdalom azonban, hogy mint minden téren, úgy e tekintetben is nagyon hátra-

maradtunk. Ugy állunk, hogy száz iparos ember közül talán csak egy képes arra, hogy bármely megrendelt, vagy megrendelni szándékolt iparcikknek csak halvány vázlatát is adhassa. Asztalosaink, szabóink, mind-mind külföldi minták után dolgoznak, S ha már öltözékeinkből száműztük is a nemzeti motívumokat s rut, idegent cserélünk, miért hanyagoljuk el a nemzeti jeleget más ipari produktumainkon. Hát már oda jutottunk, hogy nincs a magyar iparosnak teremtő lelke, hogy nemzete nemesebb vonásait kezemunkáján megörökítse; azokba magyar lelket leheljen.

A magyar iparosnak magyar legyen az alkotása s a nagy közönség igazán hazafias gondolkozását akkor bizonyítja be, ha ipari szükségleteinek beszerzésében pártolja azt: a mi magyar.

Spaller József.

Elvi jelentőségű határozatok. A m. kir. belügyminiszter 1900. évi 3358. sz. határozata: „Az árvavagyon tömeges tüzkárbiztosítása csak versenytárgyalás útján történhetik.“ — A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 1900. évi 5014. sz. határozata: „Az igazolt vámszedési jog a hid el-

„SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRGYAJA.

Fővárosi életkép.

— Irta: Sziklay P. Gyula. —

III.

Az az átkozott sűrű fátyol.

Szurowsötétség, permetező eső és még hozzá bokáig érő sár, ez már aztán a famosus állapot! És én még sem tudtam otthon maradni; nem, a világért sem. Olyan különös előérzetem — diák nyelven spuriusom — volt, hogy kalandjaim száma egygyel szaporodni fog. Fölkerekedtem tehát és kiküldtem magamat — sétálni.

A kerepesi uton baktattam és nagy élvezettel fujtam — akár egy lokomotív — a cigarettá bodor felhőt számon, orromon keresztül. Ez még ugyan nem valami különös, de az már mégis különös volt, hogy ebben a kellemetlen időben egy kedvesnek látszó hölgy jött nekem szemközt. Mint a lepke, úgy lebegett azon a sáros aszfalton. Éppen egy lámpa alatt találkoztunk és szerencsés valék láthatni pár picziny czipőt s apró lábakat. Jól az arcába néztem, de hiába! az az átkozott sűrű fátyol nem engedett meggyőződnöm ismeretlenem szépségéről.

Üztük-hajtottuk egymást, illetőleg én lötögtam-futottam utánna, de — hasztalan.

— Szervusz Aladár! rikácsolt valaki a hátam mögött — nem jössz a színházba? a te kedves darabodat adják.

— Ma nem megyek; roppant főfájásom van, azért jöttem egy kissé a szabadba; szervusz jó, mulatást!

Laczi barátom felhuzta szemöldökeit, csavartintott és sokatmondólag hunyorított egyik szemével — ha jól emlékezem a ballal — a mi nála annyit jelentett: nem hiszem.

Ezalatt „szépem“ eltűnt. Végig nyargaltam a Kerepesi-utnak mindkét oldalát, ötször-hatször a színházig, talán tizenkétször is, de sehoh sem láthatám. Hát ha ő is a színházba ment? nem jó lenne-e utánna tolnakodni? A gondolatot tett követte.

Forgattam a fejemet jobbra-balra; végig legettetem szemeimet az erkélyen s Laczi barátom terebélyes válláiba kapaszkodva lábujjhegyre ágaszkodtam, hogy fölfedezhessem a kedvest. Hasztalan!

Vége lett az előadásnak, melyből én mitsem hallottam, mitsem láttam. Ma sem tudom mit adtak, annyira nem érdekelt a dolog. Előre! a budapesti közönség nagyszerűen ért ahhoz, hogy könyökével hogyan törjön magának utat. Én is ezt a módot választottam s habár egy csomó embernek alaposan letapostam a lábát (a melyért a „barom“, „marra“, „vizil“, „meghizlalt elefánt“ s több efféle széphanzású titulusok bőven kijutottak) eljutottam a kijáratához, hol az embertömeg közt végre megpillantottam szépemet. Még inkább rontottam előre; magamban folyton ezt mormogva, „ne hagyj magad Schlesinger!“ De mire kivitték az utcára, az én szépem — eltűnt.

Lehorgasztott fővel baktattam hazafelé, bosszankadva ügyetlenségem felett s éppen be akarok térni a „Szikszai“-ba, midőn egyszerre előttem áll az, kiért oly szép titulusokat örömmel vágtam az imént zsebre. Mellette teremni s egy szíves „jó estet“ köszönni: percz műve volt. Ön-kéntelenül eszembe jutott ez a kedves mondás:

„Öröm a házhoz — kaland alakjában!“

— Nem fél Nagysád így egyedül, ily későn?... ha tolnakodásnak nem nevezné Ön...

— Oh, kérem, ha nem követelek ezzel öntől sokat, szívesen megengedem, hogy haza kísérjen, sőt meg is köszönöm.

Hangja nem volt ugyan csengő, de nem is mindennapias. Csak az az átkozott sűrű fátyol!!

Rendes látogatója szokott lenni Nagysád a színházban? kérdém, miután néhány lépésnyire szótlanul haladtunk egymás mellett.

— Gyakran ellátogatok, különösen, ha dolgaim engedik.

— No — gondolám — nagyon házias hölgygyel állok szemben, a mi Budapesten ritka tünény.

— Tehát annyira leköttve tartják Nagysád dolgai? Mily örömmel nyujtanék én segédkezet; legalább közelében lehetnék.

— Ha! ha! ha! — kacagott a kis hamis — miközben megállt egy kapu előtt és meghuzta a csengettyüt — tehát annyira óhajtja ön az én jelenlételem?

— Oh, nagyon; igen nagyon! ez egyetlen óhajom... Hazudoztam volna még tovább is, de ő közbevágott:

— Azon könnyen segíthetünk; látogasson meg holnap délután négy órakor; első emelet, 7-ik ajtó.

— Köszönöm, köszönöm — siettem a hála nyilatkozatokkal — és egy forró csókot leheltem a lány (!) kacsókra; (milyen hamar „béugrik“ az

pusztulása esetén el nem enyészik, hanem az új hid felépítéséig szünetel. A hid felépítéséig beállított kompon vám csak miniszteri engedély alapján szedhető; a kompon beállítása is engedélyezés alá esik. Az ily kompon gyalogosok meg nem vámolhatók. — A m. kir. földmívelésügyi miniszter 1901. évi 55461. sz. határozata: »Azon körülmény, hogy panaszlott a kihágás színterét képező terület tulajdonjogát vitatja, a mezőrendőri büntető eljárás megszüntetésére törvényes alapot nem ad.« — A m. kir. közig. bíróság 2203/901. sz. a. határozata: »Az illetéktelen helyre benyújtott, de visszaadott közigazgatási bírósági panasz a törvényben megjelölt hatóságnál a visszaadástól számított 15 nap alatt adandó be.«

Világnapló.

Szeptember 18-án.

A választott bíróság döntött a vitás tengerszem birtoklása felett s ezen döntéssel elvesztett Magyarországra nézve a sokat vitatott tó. Winkler svájci bírónak kellett eldöntenie, hogy ki a tengerszem s miután ő egyik félnek a bizonyítékait sem tartotta meggyőzőnek, úgy a természetes határ szerint döntött. Az osztrák szakértő a hegy és vízrajzi viszonyok alapján pedig úgy nyilatkozott, hogy a természetes határ a tengerszemben innen húzódik Magyarország és Galiczia között s ennek alapján esett az elnöklő bíró döntése Galiczia javára. A dunántúli ev. ref. egyházkerület közgyűlése volt e hó 15-én Pápán. A közgyűlés keretében nagy ünneppel iktatták be a kerület új főgondnokát, Hegedűs Sándor volt kereskedelemügyi minisztert. A közgyűlés és a beiktató ünnep a pápai református templomban folyt le, a melyet a diszmagyarba és egyházi diszbe öltözött fényes küldöttségek és nagyszámu közönség zsufolásig megtöltött. E hó 15-én nyitották meg a műegyetem idei évét szép ünneppel. A kerti pavilonban nagy közönség gyűlt össze, a hol Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter is megjelent. A beszámoló és megnyitó beszédet a diszmagyarba öltözött Ilosvay Lajos rektor tartotta.

Botha, De Wett és Delarey bur táborno kok e héten Berlinbe utaznak, hol fogadásukra nagy előkészületeket tesznek. A bursegítő-egyesület a rendelkezésére álló pénzből kétszáz ezer márkát akar a bur táborno koknak átadni. Dublinban a királyi parkban a lordmajor elnöklésével népgyűlés volt, a melyen huszezer ember vett részt. A gyűlés a legnagyobb háborodással utasította vissza azt a sértést és gyalázatot, melylyel a statárium kihirdetése által az angol kormány az ir nemzetet illette. Több

ilyen rövidlátó ember!) tehát holnap délután négy órakor . . .

— Igen, igen, — válaszolá a kis hamis és egy könnyű ugrással eltűnt a sötét kapu előtt. Utánna akartam rohanni, de a házmeister becsapta a kaput az orrom előtt. Haza siettem, folytonosan ezt mormogva: óh az az átkozott sűrű fátyol! . . .

* * *

Haza érve, a pamlagra dobtam magamat és úgy tettem, mint a szerelmesek: elkezdtem ábrándozni. Mi tőrés-tagadás benne, én bizony szerelmes lettem abba a kis leányba, egész — fülig. No, ez még nem valami öreg hiba, mert hiszen a szerelem emberi dolog; de az már egészen öreg hiba volt, hogy a sóhajok mindig nagyobbak lettek, míg végre egyszer akkorát sóhajtottam, hogy — elfújtam a lámpámat, aztán sötétben ábrándoztam lsten tudja meddig . . . s mikor a szememet felnyitottam, éppen delet harangoztak. Mire megebédelttem, elmúlt három óra.

Soha életemben türelmetlenebbül nem vártam a négy órát. Diákkoromban sok latin, meg phisikai órát átdukkoltam, de egyik sem nyult ily átkozott hosszúra.

Végre üti a négyet és én reményteljes kebel-lel kopogtatok tegnapi szépem ajtaján, ki mosolyogva fogad s maga mellé mutat helyet. Az arcz és a toilette teljesen kielégített. Rövid félóra alatt a szerelemre vittem át a discursust s mikor már jó sokat össze-vissza hazudoztam: hozzá fogtam a szerelmi vallomáshoz.

— Bármint vélekedjék is Nagysád felőlem,

ir képviselő hevesen megtámadta az ir államtitkár s az angol kormány erőszakosságával szemben az ir liga terjesztését ajánlotta. Madridi távirat szerint a spanyol közmunkaügyi miniszter ez évi októberben ötven katalomiai, aszturiai és biszkajai munkást tanulmányuttra külföldre fog küldeni. Ezek a munkások tanulmányozni fogják a legkülömbözőbb iparágakat és utazásuk legalább három hónapig tart. Bizonyára fővárosunk is bele fog esni tanulmányutjukba. A msterdami távirat szerint a bur táborno kok és Krüger, Leyds és Reitz vezetése alatt álló intranzigens bur csoport között annyira kiélesedett a szakadás, hogy a táborno kok legközelebb visszatérnek Dél-Afrikába, hogy a bur nép ítéljen maga a jövőbeni magatartásukról.

Egy főpap a magyar nyelvért.

Az elmúlt hétnek olyan nagyszabásu eseménye van, mely az országos Kossuth-ünnepek mellett is számottevő s az ünnepi hangulatot nemcsak nem zavarja, hanem annak nagybani előmozdítására szolgál.

Bubics Zsigmond, Kassa városának érdemekben megőszült püspöke körlevelet intézett egyházmegyéje papságához a magyarnyelv érdekében.

Az ősz főpap gyönyörű dialektikájú pásztorlevelével, annak fontosságához mérten, vezető cikkelyben kellene foglalkoznunk, mert annak társadalmi értékét csak mi, nemzetiségi vidéken élő honpolgárok tudjuk igazán méltányolni.

Békességes társadalmi együttműködést hangsúlyoz Bubics pásztorlevele s írójának nagy tekintélye a szokottnál is nagyobb fontosságúvá teszi a hirdetett ígéket.

Nem kívánja az ősz főpap, hogy a nemzetiségek elvessék anyanyelvüket, levessék régi szokásaikat és erkölcsüket, a világért sem. Csupán azt ohajtja, hogy az idegen nyelvű honpolgárok is tanulják meg az állami nyelvet s hazafias érzelmeikben ne maradjanak a magyarok mögött.

Társadalmi életben az egymás iránti kölcsönös tisztelet és szeretet; a jótékony

bár pirulva, de be kell vallanom azt a titkot, hogy én kegyedet — szeretem . . . S lehet-e nekem reményem?

A leány elpirult és zavarodottságában csak annyit tudott mondani, hogy — igen is!! E szavak után nyakamba borult s könyezett. Ámbár eszembe jutott ezen igazság: „ha a nő könyekkel szemében előttem megjelenik, gondolj a paradicsomi kígyóra és nem jössz kísértetbe“ — mégis magamhoz öleltem őt s úgy össze-vissza csókoltam méznél édesebb ajakát (milyen a vak szerelem!) hogy szegényke alig győzte csókjaimat visszaadni, . . . miközben úgy remegett, mint egy ártatlan kis báránka.

Lásd édesem — mondám a csókeső után — a boldog szerelem felér a világ legnagyobb kincsével; s a te piczi, hü szived . . .

Juliska!!!

E perczben kinyitott a szomszéd szobának ajtaja s egy éles, parancsoló hang tolakodott be azon:

— Porolja ki a felső kabátokat, mert színházba megyünk!

Az én szépem rontott befelé, én pedig kaplomat véve, még azt sem mondva, hogy „befelegzett“, mint a cigaretta könnyű füstje — elpárologtam. — Bosszusan rohantam hazafelé, utközben mormogva valamit fogaim között; ha jól emlékezem, ez volt: óh, az az átkozott sűrű fátyol!

Ez idő óta kerülöm a sűrűn lefátyolozott nőket!

ügyekben egyöntetű és együttes működés mindenben meghozza áldásos gyümölcsét.

Ezt kívánja Bubics püspök körlevelében s ez a mi kívánságunk is.

A sok megszívlelni való igazság között, melyek a pásztorlevelben foglaltatnak, minket az alábbiak érdekelnek leginkább s midőn azokat szóról-szóra ide iktatjuk, a legmélyebb hála érzésével telik el szívünk a kassai főpásztor iránt.

Ime a gyönyörű pásztor-level főbb pontjai:

»Tisztelendő Testvérek, eljött az idő, hogy felbredjünk álmunkból. Tempus est jam nos de somno surgere. Eljött az utolsó órája annak, hogy első sorban szem előtt tartva egyházi és papi kötelességeinket, kiki a maga körében oda hassen, hogy ez az ország érzésben, gondolkodásban, nyelvben is egy legyen. Ezt az egységet azonban nem úgy értem, hogy nem magyar ajku polgártásaink elvessék anyanyelvüket, megfedkezzenek régi erkölcsöikről, szokásaikról, hanem úgy, hogy ezek mellett sajátítsák el az ország nyelvét is, mi nekik nemcsak hasznukra válik, de szent kötelességök is, mert Magyarországon csak egy souverain hatalom lehet és ez a magyar nemzeti államiság, mely a magyar nyelv általános ismerete nélkül el sem képzelhető. Hogy pedig ez mennyire hasznukra lehet, bizonyítják épen azon, az ő fajukhoz tartozó honpolgárok, kik a magyar nyelv tudásának köszönik felsőbb műveltségüket, állásukat, befolyásukat, jólétüket, kik azonban ezt nem fajuk javára, hanem annak s a magyar államnak kárára használják fel. Pedig ők is igen jól tudják, minő erő rejlik abban, ha valaki több nyelvet tud, különösen azon országét, melyben lakik.

Józan észszel valóban nem is lehetne mást feltételezni, mint azt, hogy ezt mindenek belátják és követik. A tapasztalás azonban mást bizonyít. Bizonyítja azt, hogy a nemzetiségeknek páratlanul enyhe és méltányos törvényeinkben adott kedvezmények dacára közöttök minő ellenségeskedést tudnak szítani az izgatók, hogy a népnevelésről szóló 1868. XXXVIII. és főképp az 1879. XVIII. népnevelési törvény rendelkezéseit is büntetlenül megszeghetik és ignorálhatják. Dicséretes hazafiai és kormányzati kötelességét teljesített tehát közoktatásügyi kormányzatunk, hogy ez évi június 5-én kiadott rendeletében szigoruan intézkedett, hogy az 1878. XVIII. törvényezikk oly hosszú idő után valahára végre is hajtassék. Ezzel nem akarjuk a nem magyar ajkukat elnyomni, nem akarjuk őket nemzetiségökből kifogatni, de azt akarjuk elérni, hogy velünk együtt részesei lehessenek mindazon előnyöknek, miket a magyar állam polgárainak nyújtani képes, de ezt természetesen csak azok élvezhetik, kik ennek alapfeltételét bírják, kik beátják, hogy az állam nyelvének tudása nélkül nem prosperálhatnak a jövőben, mert hiszen csak nem kívánhatják, hogy a közigazgatás, a kormányzás, az oktatás nyelve ne a magyar legyen és akik nem helyezkednek vele ellenséges állápontra. Mostantól fogva mindazok, kik ezt cselekszik, minthogy az állam egyik sarkalatos törvényének teljesítéséről van szó, törvényszegők lesznek és üres szó lesz ajkaikon annak hangoztatása, hogy ők az állam nyelvének nem tudása dacára is hü polgárai a hazának.«

Egyházi élet.

Értesítés. Püspöki vizsgálat alatt álló helybeli ref. egyház ujonnan választott lelkésze, nagytiszt. Vajda Ferencz ur f. ev és hó 25-én (csütörtökön) a fél 2 órai vonattal érkezik új állomásra városunkba. Beiktatása f. év és hó 28-án reggel 10 órakor lesz a ref. templomban. A vasúti indó-

háznál ház rész

A

György

A beiktatás

következő

Polgári

dr Bart

imája 4

tiszt. V

2 férfi

beközös

ref. hiv

ajánlja,

Biró

T

a kör-é

jesített

1.

zók ma

kozhatn

lességeik

2.

megbíz

a törvé

értelmé

vezetni.

A

tos lap

két-két

Az

lának m

IX.

Folyó s

A meg

e

A megbi

A meg

A meg

ellátás

tok m

A

jobb has

sábjával

oldalára

magánm

rendelet

állapítás

3.

felőli ha

nyombar

A

költségek

könyv ki

E

tinta (an

— indig

— kiáll

sitendő

A

mindig a

A folyó

kezdeni.

Ha

és készk

rad, a h

mával a

könyvbe

adandó

Ily

kell ujra

kozni ke

számára

hasábon

háznál a város és a ref. templom előtt az egyház részéről fog fogadtatni.

A beiktatást főtiszt. és méltóságos dr. Bartók György erdélyi ref. püspök ur személyesen végezi. A beiktatási ünnepélyes istentisztelet sorrendje a következő: 1. Gyülekezeti ének XC-ik zsoltár. 2. Polgári dalkör éneke. 3. Főtiszt. és méltóságos dr. Bartók György püspök ur iktató beszéde és imája. 4. Ref. kollegiumi dalkör éneke. 5. Nagytiszt. Vajda Ferencz imája. 6. Quartett: 2 nő és 2 férfi által előadva. 7. Nagytiszt. Vajda Ferencz beköszöntő beszéde. 8. Polgári dalkör éneke. A ref. hívek és az érdeklődő közönség figyelmébe ajánlja, Székelyudvarhely, 1902. szeptember 19. Biró Áron, beszolg. lelkesz.

Tisztviselők érdeke.

Szabályrendelet

a kör- és községi jegyzőknek magánügyekben teljesített munkálatokért járó díjak szabályozásáról.

1. §. **Magánmunkálatok elvállalása.** A jegyzők magánmunkálatokkal csak annyiban foglalkozhatnak, a mennyiben ez őket hivatalos kötelességeik teljesítésében nem akadályozza.

2. §. **Sorkönyv.** A jegyzők azokról a magánmegbízásokról és magánmunkálatokról, melyeket a törvények és a vármegyei szabályrendeletek értelmében végezhetnek, sorkönyvet kötelesek vezetni.

A sorkönyv egy vagy több évre való, rovatos lapokból álló, bekötött másoló-könyv, melynek két-két lapja ugyanazzal a lapszámmal van ellátva.

Az egyik, ki nem szakítható lap első oldalának mintája ez:

IX. minta.

Folyó szám	190	Folyó szám	190	K	f
A megbízó fél neve és lakása		Költségjegyzék: Készkiadás:			
A megbízás ideje					
A megbízás tárgya:		Munkadíj:			
		A díjszabás tétele szerint			
A megbízás mikénti ellátása az időpontok megjelölésével		Összeg			
		Erre a megbízó fél lakos fizetett			
		Hátralék			
		Kelt			

Ennek a lapnak másik oldala üresen marad.

A másik, kiszakítható lap első oldalának jobb hasábjára teljesen azonos a minta jobb hasábjával; a bal hasáb üresen marad. A lap hátsó oldalára pedig oda van nyomtatva a jegyzői magánmunkálatokról szóló vármegyei szabályrendeletnek a jegyző által szedhető díjak megállapítására vonatkozó része (díjtáblázat).

3. §. A jegyzők kötelesek a sorkönyv bal-feloldali hasábjába minden elvállalt magánmegbízást nyomban az elvállalás után pontosan bevezetni. A megbízó félnek minden fizetés alkalmával költségjegyzéket kell adni. Költségjegyzékül a sorkönyv kiszakítható lapjai szolgálnak.

E végből a sorkönyv jobb hasábját a jegyző tinta (anilin) iróval tölti ki és ezzel egyidejűleg — indigó másoló-papíros közbehelyezése mellett — kiállítja a fizető fél részére nyomban kézbesítendő költségjegyzéket is.

A sorkönyv jobb hasábján a folyó szám mindig azonos legyen a bal hasáb folyó számával. A folyó számozást minden év elején újra kell kezdeni.

Ha a fél a jegyzőt megillető munkadíjnak és készkiadásoknak egy részével hátralékban marad, a hátralék megfizetése, vagy törlesztése alkalmával a jegyző új folyószám alatt teljesíti a sorkönyvbe a bejegyzést és állítja ki a félnek átadandó költségjegyzéket.

Ilyen esetben a sorkönyv balhasábját nem kell újra kitölteni, hanem csak egyszerűen hivatkozni kell a megfelelő előbbi bejegyzés folyó számára (pl. „lásd a 20. folyó számot”), a jobb hasábján pedig a költségjegyzék újabb részletes

felszámítása helyett elegendő az „összeg” szó elé ezt a megjegyzést írni: „a... számú költségjegyzék szerint”. A jobb hasábján az „összeg” szó után következő részét azonban — s ezzel egyidejűleg a fizető félnek kézbesítendő költségjegyzék azonos részét — ebben az esetben is teljesen ki kell tölteni.

4. §. **A jegyző kötelességei a magánmunkálatok körül.** A jegyző köteles az elvállalt magánmegbízásokat késedelem nélkül, gondosan és hiven elvégezni.

Az esetleg elkövetett hibákért felelősséggel tartozik s a mennyiben azok újabb átdolgozás, vagy felelősség átadás által helyrehozhatók, az ezzel járó munkát köteles ingyen elvégezni. Ha a hiba ily módon helyre nem hozható, a felszámított díjakat köteles visszatéríteni s e mellett kártérítési kötelessége is fennmarad.

A magánmunkálatokhoz szükséges nyomtatványokat, mintalapot a jegyző saját költségén szerzi be; ezek árát a községi pénztárt megterhelni nem szabad.

A magánmunkálatokra vonatkozó iratokat a hivatalos iratoktól elkülönítve kell kezelni.

5. §. **Díjszabás.** A magánmunkálatokért felszámítható díjak az alább következő díjtáblázatban foglalt tételek és pedig:

I. **Kérvényekért és felelővitelekért.**

1. Kérvényekért (adófelszámolási, adóellenőrzési és illetékügyben, iparengedély, iparigazolvány) iránt; építkezési engedély iránt, nagykorúsági ügyben, ujonczozási ügyben felszámolási kérvény, katonai szabadságolás, elbocsátás, fegyvergyakorlat alóli felmentés és kivételes nősülési engedély iránt, házassági akadály vagy kihirdetés alóli felmentés iránt, külföldi utlevélért stb.) 1 K.
2. Dohánytermelésre vonatkozó bejelentésért és kérvényért a termőföld minden holdja után 10 fillért; az összeg azonban 1 koronánál kevesebb és 2 koronánál több nem lehet.

3. Tulajdonjog bekebelezésére, átírására vonatkozó kérvényért 100 koronáig 1 K, 600 koronáig 2 K, 1200 koronáig 3 K, 2000 koronáig 4 K, 3000 koronáig 5 K, 3000 koronánál feljebb 6 K.
4. Írásbeli felelővitelek elkészítéséért ikenként 2 K.

Jegyzet. A kérvényekért akkor, ha teljes felszerelésük is kívántatik, a fentemlített díjtételeknek a felszereléssel járó munkához képest kétszerese, vagy négyszerese számítható.

II. **Bizonyítványokért.**

1. Községi bizonyítványokért általában 1 K.
2. Utlevél (átelési igazolvány), igazolási jegy, vagy cselédkönyv kiállításához szükséges bizonyítványokért 20 fillér.

3. Előjárásági becsü- és értéklevelekért 1000 koronáig 1 K, 1000—2000 koronáig 2 K, 2000 koronánál feljebb 4 K.

III. **Vázrajzokért, kataszteri birtokivékért.**

1. Vázrajzokért birtokrészletenként 20 fillér, az összeg azonban 1 koronánál kevesebb és 2 koronánál több nem lehet.

2. Kataszteri birtokivék lemásolásáért oldalonként, egy oldalt legalább 25 sorral számítva 20 f.

IV. **Másolatokért, felzetekért, magánlevelekért stb.**

1. Másolat egy-egy oldalért, egy oldalt legalább 25 sorral számítva, 20 fillér. Ha az oldal számadást, vagy tulnyomólag számtételekből álló kimutatást tartalmaz, 40 fillér.

2. Felzetekért darabonként 20 fillér.
3. Magánlevelek írásáért 50 fillér.

4. Aláírások hitelesítéséért általában 20 fillér. Pénztéti váltók aláírásának hitelesítéséért akkor, ha a váltók értéke 400 koronánál nagyobb, 40 f.

5. Meghatalmazások kiállításáért nyomtatott iven 60 f.

6. Utalványok, szállítólevelek s más postai űrlapok kitöltéséért 20 f.

V. **Szerződésekért.**

Az 1898. II., az 1899. XLI. és XLII., továbbá az 1900. XVIII. és XIX. törvényzettek alapján bármely munkaszerződés elkészítéséért akkor, ha 10-nél kevesebb írja alá a szerződést, 60 fillér, ha 10-nél több, de 25-nél kevesebb munkás írja alá, 1 korona. Ha 25-nél több, de 50-nél kevesebb munkás írja alá, 3 korona. Ha 50-nél több munkás írja alá, 4 korona. Ha a szerződés megírásakor az, hogy hány munkás lesz szerződötve, még nem tudható, 1 korona.

2. Egyéb szolgálati szerződésekért (cselédek, iparostanczok és segédek, gyári munkások szolgálati szerződései) 60 fillér.

3. Vállalkozási szerződésekért, a kikötött összeget véve alapul, továbbá

4. Adásvételi szerződésekért (ugy ingó, mint ingatlanoknál, ide értve a csereszerződéseket is) a vételárát véve alapul és

5. bérleti és haszonbérleti szerződésekért az évi bérösszeget véve alapul, a következő díjak számíthatók: 400 koronáig 1 K, 400—1000 koronáig 2 K, 1000—2000 koronáig 3 K, 2000—4000 koronáig 4 K, 4000 koronánál feljebb 6 K.

VI. **A d o s l e v e l e k,** kötelezettségek fennállását elismerő egyéb nyilatkozatok, engedményezések, kezességvállalások, biztosítási okiratok, pénzüsszegekről szóló egyezségek, végrendeletek s általában minden egyoldalú akaratnyilvánítást tartalmazó okiratok kiállításáért, beleértve az azokban netán foglalt telekkönyvi bejegyzési okiratokat is: 600 koronáig 1 K, 600—1600 koronáig 2 K, 1600—4000 koronáig 3 K, 4000—10.000 koronáig 4 K, 10.000 koronánál feljebb 6 K.

VII. **Egyszerű, vagy telekkönyvi törlési engedélyt** tartalmazó nyugtákat, továbbá csupán telekkönyvi bekebelezési, vagy törlési engedélyt, vagy elsőbbségről való lemondást tartalmazó nyilatkozatok kiállításáért a VI. alatt meghatározott díjak felelő jár. E díj azonban 1 koronánál kevesebb nem lehet.

Általános megjegyzések.

1. A bélyegköltségeket a megbízó fél viseli.

2. Oly esetekben, midőn a munkadíj az összeg nagyságához van mérve s az okirat összeget nem említi, úgy, hogy a munkadíj kiszámítása miatt nehézségekbe ütközik (pl. csereszerződések-nél), a díjszabás a következő:

Egy iv terjedelméig, oldalát legalább 25 sorral számítva 4 K, minden további oldal 50 f.

3. Mindenütt, hol a díj az irat terjedelméhez van szabva, az az oldal, melyen az irat végződik, egésznek számít.

4. Ha a munkálat nem a jegyző hivatalában, hanem a megbízó lakásán készítettik: a megállapított díjakon felül 1 K pótdíj szedhető.

5. Ha a munkálat a körjegyzőséghez tartozó községben, de nem a jegyző székhelyén és a látogatási napokon (105. §.) kívül készítettik: a meghatározott díjon felül a szabályrendeletileg megállapított napidíj és fuvardíj vagy fuvar természetben követelhető. A 4. alatt említett pótdíj azonban ilyenkor külön fel nem számítható.

6. Ha a megkezdett munkálat a jegyző hiányában kívül abba marad, a díj fele követelhető.

6. §. A jegyző köteles a díjtáblázatot irodájában kifüggesztve tartani.

7. §. **Előleg.** A felektől előleg csak a bélyegjegyek és készkiadások erejéig követelhető.

8. §. **Magánmunkálatok szegényeknek.** Igazolt szegények részére a jegyző köteles a magánmunkálatokat (a szerzési jogügyletekre vonatkozó kivételével) díjtalanul végezni.

9. §. **A felekkel szemben való igények érvényesítése.** Ha a fél a felszámított munkadíj kiegyenlítését megtagadja, a jegyző igényét bírói uton érvényesítheti.

10. §. **Tiltó rendelkezések.** A vármegyei szabályrendeletben megállapított díjnál többet felszámítani vagy követelni szigorúan tilos.

Oly munkálatokért, melyeket a fennálló szabályok szerint hivatalból kell elvégezni, semmiféle díj nem követelhető.

Nem szabad a jegyzőnek magánmunkálatra megbízást vállalni olyan ügyben, melynek hatósági elintézésében hivatali állásánál fogva részt kell venni.

Idegen jegyzőségben lakó felektől a jegyző magán megbízást nem vállalhat.

Azokban a nagyközségekben, ahol több önálló jegyző van, mindenik jegyző csak a maga munkakörébe vágó magánmunkálatokat végezhet.

11. §. A jegyzőn kívül más községi előjáró és alkalmazott (segédjegyző, jegyzőségéd, irnok, díjnok, gyakornok stb.) magánmunkálatot nem vállalhat.

12. §. Az a jegyző, a ki a szabályrendeletben fel nem sorolt magánmunkálatot elvállal, vagy a magánmunkálatokért megállapított díjak szedése körül bárminő visszaélést követ el, fegyelmi vétséget követ el.

Ugyancsak fegyelmi vétséget követ el az a más községi előjáró alkalmazott, ki a 11. §-ban foglalt tilalmat megszegi.

Kelt Udvarhelyvármegye jegyző-egyletén Székelyudvarhelyen, 1902. évi szeptember hó 4-én tartott gyűlésében.

Gálffy István,
e. elnök.

Különfélék.

Kossuth Lajos.

Szept. 19.

„Száz év előtt született; nyolcz esztendeje nyugszik a temetőben; élni fog örökké.

Száz esztendő előtt jött a világra s magával hozta az isteni szikrát, mely gyújtott, mely egy nemzet felébresztésére szükséges volt.

Élete, minden cselekedete a történelemé. A mi gyenge tollunk meg sem kísérti az ő munkáját méltatni ezen a szent napon. Nem teszünk ma egyebet, csak emlékezünk és örvendünk.

„A mai emlékünnap s ezen Kossuth-szellemé felébresztette újra a nemzetet. Üzenet jött ma ismét Kossuth Lajostól, az ő szellemétől s ez a nagy szellem lelkesedést, honszerelmet gyújtott újra a nemzetben. A mai örömnappal ez a jelentősége, ez a nagy eredménye.”

... És nem fajult el még a székely vér ...

Már 18-án nemzeti lobogók erdeje hirdette városunkban, hogy ünnepelünk ...

... Este fényes világitás volt s ezernyi ünneplő közönség hullámozott a fényárban uszó utcákon.

A milléniumi emlékoszlopnál a dalárda énekelt s a városi első zenekar játszott.

Innen vonult a menet a Budapest-szállóban levő redoutba, hol az agyagfalvi emlékszóbor javára rendeztek fényesen sikerült hangversenyt.

A magán szereplők közül Hann Pepi és dr Fodor Boldizsár, E. Kovács Gyulának „Petőfi ébredése” cz. drámai költeményében remekeltek. Csiki Albert és ifj. Szemerjai Károly „Bánk-bán” egy szép jelenetét adták elő igen ügyesen és szépen. Külön dicséret érte. Szépek voltak az előképek, jók a zeneszámok s a közönség megérdemelt lelkes tapsokkal jutalmazta a szereplőket: Hein Eszter, Szentes Ilonát, Mészáros Rózát, Lakatos Vilmát, Fischer Ferencznét, Mészáros Zoltánt, Jakabos Miklóst, Pál Gyulát, Szabó Gyulát, Benedek Aladárt és Klein Armit.

Szinte fölösleges külön dicsérnünk a dalárdát és Morascher karnagyot s Kónya Sándort a zenekar vezetőjét; eléggé dicséri őket működésük.

Kossuth nagy szellemétől áthatva, lelkes hangulatban oszlott szét a nagy közönség az ünnepélyről s ebben a szellemben ébredt a 100-ik születésnapra.

Az évforduló ünnepségeit ágyulóvások hirdették s az összes üzletek zárva voltak e napon.

Az ev. ref. templomban az összes hatóságok, testületek, tanintézetek és óriási közönség hallgatta a kollegiumi énekkar szép énekét s Fejes Áron tanár gyönyörű imáját, melynél szebbet, magasztosabbat nem igen hallottunk.

A templomból a megyeház disztermébe vonult a közönség.

Itt tartotta ugyanis Székelyudvarhely város diszkozyülését Szakáts Zoltán polgármester elnöklete alatt.

A közgyűlés egyetlen tárgya Kossuth érdemeinek és emlékének jegyzőkönyvi megörökítése volt.

A közgyűlést a polgármester lelkes szavai nyitották meg.

Beszéde így hangzott:

Tekintetes képviselőtestület!

Mélyen tisztelt ünneplő közönség!

Száz éve ma annak, hogy egy fényes csillag jelent meg a magyar nemzet vészterhes égboltján.

Soká ragyogott s fényes sugaraival behatolva a paloták és kunyhók ablakán, milliók szívében lángra lobbantotta a szabadság iránti szent vágyat.

Megdördültek az ágyuk! Folyt a vér a szabadság, egyenlőség és testvériség szent eszméiért s a csaták zajában is ott ragyogott ez a fényes csillag, biztatva, lelkesítve.

Midőn aztán elborult a láthatár, fényes üstökössé lett. Bejárta a világot s ragyogásával bámulatba ejtette az egész művelt emberiséget.

Egyszer aztán megállt a bujdosó üstökös Olaszhon örök kék egén s hosszas ragyogás után végre eltűnt a végtelenségben.

Ez a tüneményes csillag, ez a bujdosó üstökös, Kossuth Lajos volt.

Mélyen áthatva a mai nagy nap jelentőségétől, s hazafias kötelességem büszke öntudatával hivatam meg önöket e helyre, hogy hálás kegyelettel s igaz hazafiakhoz illő komoly méltósággal ünnepeljük meg Kossuth Lajos születésének 100-ik évfordulóját.

Örömmel hívtam, mert minden igaz magyar öröme az, ha lerázva magáról a mindennapi küzdelmes élet által teremtett közönyösség porát, ünnepet szentelhet nagy alakjai dicső emlékének.

Mert nagy volt O! Nagyságát, halhatatlanságát hirdeti a történelem, hirdetik a szabadságharcz életben levő bajnokai, de legfényesebben igazolja az az általános lelkesedés, melylyel ma Magyarországon minden hű fia, hű leánya ünnepelni siet.

Látható emléket nem állíthatunk Kossuth dicsőségére, de székely anyavárosunk minden igaz gyermeke emeljen szívében oltárt a hazaszeretnek s erre az oltárra helyezze el Kossuth fenséges alakját a szabadság, egyenlőség és testvériség soha ki nem alvó szövetekével.

Tekintsünk tehát mi is az ország szíve felé, hol a szent sir domborul, hová ma egy egész ország viszi a hála, a kegyelet és szeretet koszoruját s a nagy koszoruba tegyük mi is egy kis virágot a hálás, kegyeletes megemlékezésben.

Az ünnepélyes közgyűlést ezennel megnyitom. Ezután Soó Rezső dr tette meg indítványát, melyhez lelkes apostropháló beszédet tartott.

Felémelő és óriási hatású volt ugy a Soó Rezső, valamint Embéry Árpád tanár beszéde s mindkettőt jegyzőkönyvbe örökítették meg. A Hymnusz éneklése közben s a nagy szellem emléketől áthatva oszlott el a közönség.

— Székelykeresztúr is megünnepelte lelkesen Kossuth születésnapjának századik évfordulóját. Csütörtökön este örömtűz gyuladt a hegyormán. A község fényesen kivilágítva és fellobogózza ünnepelte az előestét, mikor is a piacon a helyi polgári zenekar hazafias darabokat adott elő.

— Pénteken az üzletek zárva voltak. Reggel a zenekarok ébresztették fel a lakosságot. A ref. öreg templomba nem fért be az ünneplő közönség, hol Karácsony István ref. lelkész imája után Vargha Dénes unit. lelkész tmádkozta elő hazafias hévvel Rákosi V. Kossuth-fohászt. A közben az áll. kép. ifjusága énekelt. A templomozást a diszkozyülés követte a község házában, hol az ünnepi, költői szárnyalású beszédet Jakabházi Gábor főjegyző mondotta. Este a piacon ismét nagy ünnepség folyt le. Egyik erkélyről az óriási közönségnek Sándor Géza unit. lelkész újból elimádkozta a Kossuth-fohászt, az emlékbeszédet pedig dr Szolga Ferencz mondotta. Fazakas Pál és Horváth Lajos alkalmi szavatai és a polg. zenekar és az áll. tan. képezde dalkarának hazafias énekei egészítették ki a műsort. Végül az ünneplők közös vacsorára gyűltek egybe, hol még élő tizennyolcz negyvennyolczas honvéd megvendégeltetett. A rendezőség gondoskodni kívánt az arra rászoruló öreg honvédek ruhával és téli tüzelőfával való ellátásáról. Szép, hazafias cselekedet.

— Az Udvarhelyvármegyei Múzeum-Egyesület — mint a „Székely-Udvarhely” mult számában már jeleztük — folyó évi október 5-én nyilvános felolvasást rendez. Ez alkalommal Vikár Béla választmányi tag, ki jelenleg a nemzeti múzeum számára az udvarhelyvármegyei székely népdalok dallamait fonográfba gyűjti — közönségünknek e népdalokról tart igen érdekes felolvasást; bemutatóván fonográf útján is többeket. A bizonyára rendkívül élvezetes felolvasást ajánljuk közönségünk érdeklődő figyelmébe.

— Nagy idők tanuja. Kissé megkésve kapjuk a hírt Szamosujvárról, hogy a nagy idők daliás tanui közül ismét eggyel kevesebb van köztünk. Közéletünk vesztesége ezuttal annyival nagyobb, mert a kérlelhetlen halál ezuttal a vezetőkre hivatottak közül szólitotta el egyiket. Azok közül, kiknek érdemeire nem csak előkelő családja, hanem e hazának minden hű fia büszke volt. A veszteség mindnyájunké s annyival fájdalmasabb, mert olyan férfi hunyt el, ki Kossuth apánk dörgő szózatára hagyta oda családja tüzhelyét, hogy érettünk, szabadságunkért ha kell életét és vérét áldozza. Bem apó hadseregében küzdött a vitéz hadnagy a szabadságharcz alatt s ottani érdemeiért szép, hosszú élettel áldotta meg a gondviselés. Most betellett az idő s Voith Miklós ügyvéd, a Ferencz József rend lovagja, 1848-49-es honvédhadnagy, a Szamosvölgyi vasut igazgatósági tagja életének 85-ik évében elhunyt Szamosujváron. A megboldogultban dr Voith Gerő a helybeli kir. törvénytörvényes kitérő bírja édes atyját gyászolja. Elhunytáról a gyászoló család a következő szomorú jelentést adta

Alulírottak szomoruan tudatják, hogy a szerető édes apa, nagyapa, testvér, após és rokon Voith Miklós ügyvéd, a Ferencz József-rend lovagja, Szamosujvár sz. kir. város tiszti ügyésze, 1848-49. honvéd hadnagy folyó hó 7-én reggel 8 órakor 85 éves korában elhunyt. Földi részei e hó 9-én délután 3 órakor fognak az örm. kath. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra helyeztetni, lelkeért a szent mise-áldozat az örm. kath. főtemplomban 11-én délelőtt 9 órakor fog az egek Urának bemutatni. Legyen áldás emlékezetén! Szamosujvart, 1902. szeptember 7. Dr Voith Gerő, neje és gyermeke, Voith Manó, neje és gyermekei, Voith Kata, férje és gyermekei, Voith Miklós, neje és gyermekei, Voith József, neje és gyermeke, Voith Ferencz, neje és gyermekei, Voith Mari, férje és gyermekei, dr Voith Mihály gyermekei. Özv. Korbulyné Voith Terézia testvére. Temetése óriási részvét mellett folyt le s a család gyászában osztozik az egész országrész, ez szolgáljon vigasztul.

— A székelykeresztúri Székely Társaság szerdán este a Nagy Miklós vendéglőjében összejövetelt tart. Legfontosabb tárgya a Székely Dalostársaság előterjesztése lesz, a jövőben együttműködés módjait tárgyalva. Az érdeklődők és tagok ez uton is meghivatnak az érdekesnek ígérkező ülésre.

— A gazdasági egyesület elnöksége közhírré teszi, miszerint a szüzugyában levő borjuk f. hó 28-án vasárnap d. e. 8 órára hajtathatnak le a legelőről az udvarhelyi vásártérre, a hol a tulajdonosok a pásztorbér második részletének a lefizetése után a borjukat átvehetik.

— Templom- és orgonaszentelés. Szép és lélekemelő ünnepe volt e hó 14-én Szent-Miklós községnek, hol a most épített orgonát s ezzel kapcsolatosan a templomot szentelte föl Raffaj Domokos, a kereszturkői unitár. esperes Varga Dénes alsósiménfalvi és Göncz Károly lelkészek segédletével. Ez alkalommal az uri szent vacsorát is kiszolgáltatták. Az orgona-alapra hozott buzgó anyagi áldozatokról jövő lapunkban számolunk be.

— Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület választmánya f. hó 27-én d. e. 10 órakor a vármegyei ház kistermében ülést tart, melyre a választmány tagjai ez uton is meghivatnak. Az elnökség.

— Az Udvarhelymegyei Székely-Daltársaság e hó 21-én táncszüveggyűléssel összekötött dalestélyt akart rendezni Székelykeresztúrt. Azonban — habár a meghívók is ki voltak bocsátva — elháríthatatlan akadályok miatt, bizonytalan időre elhalasztották az estélyt.

— A helybeli kir. főreáliskola Eötvös-önképzőkörre Nosz Gusztáv körvezető tanár elnöklete alatt e hó 11-én tartotta meg alakuló ülését. Elnök lett: Wild Gyula VIII. o. t. Alelnök: Schmidt Albert VII. o. t. Főjegyző: Tihanyi Ferencz VIII. o. t. Aljegyző: Gaibel Aladár VII. o. t. Titkár: Tóth Mózes VIII. o. t. Pénztáros: Révész Győző VIII. o. t. Könyvtáros: Mauchs Imre VIII. o. t. Gazda: Serbu Szilárd.

— Uj gyorsvonat Brassó és Budapest között Amint értesülünk, október hó 1-étől kezdve egy új gyorsvonat fog közlekedni Brassó és Budapest között. Az új gyorsvonat Brassóból reggel 6 óra 45 pkor. indul, Budapestre érkezik este 9 óra 35 pkor; Budapestről indul reggel 6 óra 50 pkor, Brassóba érkezik este 10 óra 4 pkor.

Kossuth élete a serdülő ifjuság számára. Dr Szalay Mihály, a kinek a fővárosi közgyűlésén tett indítványára teszik le szept. 19-én országos részvétel mellett a Kossuth-mauzoleumnak alapkövét, „Kossuth” czimvel életrajzot irt a serdülő ifjuság számára. Ez az életrajz tömören, mintegy dióhéjban ösmerteti meg Kossuth Lajost és életpályáját Magyarország serdülő ifjuságával. Megismerteti egyszerű és világos nyelven, mely azonban tele van mégis pompás hasonlatokkal és jellemző kifejezésekkel. „Az igazi szabadság rózsái csak vérmézőkön virítanak” mondja találóan egyik paszuszusában. Ily valósággal költői lendülettel irt stilben világitja meg Kossuth Lajos életpályáját, jellemzi az embert, az államférfit, a hírlapírót és szónokot. Igen nagy tömörség jellemzi ezt a füzetet. Csodálatos, miképpen tudta dr Szalay Mihály kit a tárgyat úgy megfűszerezni, hogy Kossuth La-

jos életén
veszett el
minden m
séggel, kro
sel és his
pompás ki
Franke ki
latra mélt
ges és lux
adni. A sz
20 fillér.
szolgálni,
életrajzát.

— S
és legbizto
latával ér
féle törvé
anyagot n
tanást és
nap alatt
és az arc
tégely 2,
szemben) 1
des Kelem
gyógyszert

Udvarh

— A szék

K

Mik

dültak, ke
hol az ut
székely lo
teződött a
lanul kitar
kely ló. T
több rend
ban megfi
szehasonlí
ezutóbbiv
Az
nőek volta
ban is az
kezén a r
tól mente
állapotába
viseli, me
nesen leh
II.
elhanyagó
nagyobb
is mentel
mének be
ságot kül
minden d
tenyésztő
fedeztetet
ajdonosn
tességet a
kező évb
egy-egy k
kaptak j
nyésztési
tenyésztés
részeiben

Eze
csakhamar
székelyfö
és Udvarh
székely c
nyésztési
lovakkal
ken pedig
kosok mé
mely egyi

jos életének egyetlen jelentős momentuma sem veszett el belőle. Nagy tetteinek, nagy harcainak minden mozzanatáról beszámol nagy történelmi hűséggel, kronologikus rendben, hazafias lelkesedéssel és historiai tudással. A gyönyörűen kiállított, pompás képekkel tarkított füzet a Dobrowsky és Franke kiadásában jelent meg. S valóban bámulatra méltó, hogy ilyen olvasmányt, ilyen költséges és luxuriosus kiállítással, ilyen olcsón lehet adni. A szép füzet ára ugyanis nem több, mint 20 fillér. A szerző is, a kiadó is az ügyet akarta szolgálni, a mikor ilyen olcsóvá tették a Kossuth életrajzát.

— **Szép, tiszta, üde arcbőr** a legkönnyebben és legbiztosabban a Földes-féle Margit-Crém használatával érhető el. A közkedvelt és világhírű Földes-féle törvényesen védett arckenőcs semmi ártalmas anyagot nem tartalmaz; szeplőt, májfoltot, pattanást és az arc mindennemű tisztatlanságát pár nap alatt eltávolítja, a ráncokat, redőket kisimítja és az arcnak finom, fiatal, rózsás színt ad. Nagy téglény 2, kicsi 1 korona. Szappan 70 fillér (3-féle színben) 1.20 korona. Kapható a készítőnél: Földes Kelemen gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerertárban.

Közgazdaság.

Udvarhelyvármegye lótenyésztése a múltban és jelenben.

— A székelyföldi kormánybiztos figyelmébe. —

Közlő: lengyelfalvi báró Orbán Ottó.

I.

Mikor a törökök és tatárok Erdély földjén dúltak, keleti lovakkal jöttek szűkebb hazánkba, hol az utánuk itt maradt lovakból származtak a székely lovak. A nemesebb vére török ló kereszteződött a tatár lóval s ebből fejlődött a páratlanul kitartó és minden fajhibáktól mentes székelő ló. Törökországban és onnan Krimiaiba tett több rendbeli kirándulásaim alkalmával behatóbban megfigyeltem a török és tatár lovakat; összehasonlításokat tettem a székely lóval s azokat ezutóbbival teljesen egy fajnak találtam.

Az így keletkezett székely lovak oly kitűnőek voltak, hogy a későbbi, sőt a mi korunkban is azokon a vidékeken, hol különösen a nép kezén a régi székely ló minden idegen befolyástól menten fennmaradt — még elcsenevészedett állapotában is oly jeles tulajdonságok nyomait viseli, melyből az eredeti faj kiváló voltára egyenesen lehet következtetni.

II. József császár az országunkban teljesen elhanyagolt lótenyésztés fölkarolása érdekében nagyobb szabású intézkedéseket tett és Erdélyben is méntelepek felállítását rendelte el és evégből mének bevásárlása céljából Törökországba bizottságot küldött ki. A bevásárolt méneket nemcsak minden díj nélkül rendelkezésére bocsátották a tenyésztőknek, hanem minden kincstári ménnel fedezettett kancza után 1 forintot fizettek a tulajdonosnak és az előfogatok kiállítása alól mentességet adtak. Sőt akik négy egymásután következő évben kanczáikat állami ménnel fedeztették, egy-egy kincstári hasas kanczát teljesen ingyen kaptak jutalomképpen. Minden vármegyébe lótenyésztési inspektorokat alkalmaztak, akik a népies tenyésztésre felügyeltek és az ország különböző részeiben jutalmakat osztottak ki.

Ezen helyes intézkedés korszakalkotó hatása csakhamar rendkívüli eredményeket mutatott. A székelyföldi lótenyésztés Csik-, Gyergyó-, Három- és Udvarhelyszékekben annyira föllendült, hogy a székely családok az egy-egy lovaskatonát saját tenyésztésükből, a legjobb minőségű székely huszárlovakkal voltak képesek kiállítani. Udvarhelyszéken pedig szintén így keletkeztek a közép birtokosok ménesei és a népies székely lótenyésztés, mely egyidőben tetőpontját érte volt el.

Útmutató a darazsak irtására.

A közönséges darazsak nagy kárt tehetnek mind az érő gyümölcsben, mind az érő szőlőben is; e kár annál nagyobb, ha a fertőzött gyümölcsös magában áll és sok épülettel van körülvéve, mert csakis ilyen helyen esik meg, hogy a titokban elszaporodott darázshad gyümölcséréskor egyszerre olyan számban kereskedik, a melylyel szemben az ember még nagy áldozat árán sem védekezhetik kellő sikerrel.

A közönséges darázs és más kártékony darázsfajok ugyanis a házpadlásokon, a ház eresze alatt, a száraz pinczegádorok falaiban, a kerítésnek esőtől védett hézagaiban, továbbá a vén fák odvaiban, a gyepes mesgyék, retek, árokpartok földalatti lyukaiban telelnek ki, még pedig csekély számban mert télire csak néhány megtermékenyített nőstény marad meg belőlük. Legtöbbször a régi nagy fészekben huzódnak meg, de olykor más kisebb fészekben is telelnek ki; néha pedig elszóródnak és egyenkint tanyáznak: majd a fák kerge alatt, majd a mohába, vagy a kórakás hézagaiban.

Csak a kitevelt néhány nőstény kezdi meg avasszal a darázs-szaporítást. Régi fészket kijavítja, vagy ha szükséges, újat épít és megkezdi benne a fiasítást.

A mint a darázsvadékok szaporodik, terjedelmesebb lesz a fészke is. Legtöbbször ökölnyi nagy, de a kisebb családokban élő fajoké kisebb mig a lódarázs fészke akár a föld alatt, akár valami fa odvában, vagy más védett helyen van (pl. félre eső és nem hólygatott, leborított felhordóban, vagy kádban), majdnem felhordónyi nagysága.

Ha korán tavaszodik, meleg a nyár és hosszú, meleg az ős is, akkor a darázs annál nagyobb számban mutatkozik, mert mind ez csak kedvezett a szaporodásának. A darázsnak ezt a nyári felszaporodását azonban nem igen vesszük észre; hiszen félreeső helyen van a fészke és a gyümölcsösben sem igen akad addig, a mig a gyümölcs és a szőlő érni nem kezd: ellenben, ha a gyümölcs érni kezd, csakhamar itt verődik össze mind a szemünk láttára hordja el a termést, Előbb a legszebb, legerettebb gyümölcsdarabokat, fürtöket kezdi ki és egy-két nap alatt annyira elbánik velök, hogy csak a héjuk és nyelük, valamint a fürtnek csak az összerágott bogyhéjdarábjai, meg kocsánya marad meg. Ha pedig az ilyen megsérült gyümölcsöt, fürtöt meg az eső is éri és hűvös az idő is, a kikezdetett gyümölcs rothadni kezd s a rothadás pedig csakhamar átragad a többi ép gyümölcsre is. Ilyen körülmények között a kár kiszámíthatatlan, kivált ha a gyümölcsös, vagy a szőlő magánosan áll s a darázs mind egy helyre szorul. Itt bizonyos, hogy az összes termés csakhamar oda lesz.

S e csapás ellen ilyenkor már nem lehet védekesni, mert nem bírunk e nagy darázshaddal.

Ha ezért akarunk érni, akkor fogjunk hozzá már télen és a tavasz kezdetével.

Télen át irtsuk ki az áttelelő néhány nőstényt, hogy ezzel semmisítsük meg a veszedelem csiráját. E téli irtás egyszerű és abból áll, hogy az elébb említett helyeken megmaradó darazsfészkeket valamely hideg napon összeszedjük és forró vízben, vagy tűzben megsemmisítjük. Ezt megteheti mindenki, de jobb, ha ezt az ügyet a község, vagy — ha szőlőről van szó — a hegyközség veszi kezébe és a darazsfészkeket valamely meghatározott téli napon leszedeti akként, hogy a darázs fészket és a darázs természetét jól ismerő szőlőpásztorok, hegyőrök házról-házra bejárják a darázstepte helyeket (kerti lakot, presházat) s a talált fészket zsákba szedik. Olyan helyen, hol a szőlő- és a gyümölcsös terület el-

különítve fekszik és rajta szórványosan fekszenek a különböző épületek, a melyekben a darázs ős végén csendesesen meghuzódik, csakis ilyen egyöntetű eljárással érhetünk célzt.

Minthogy azonban ezen eljárás ellenére néhány darázscsalád mégis kikerüli az ember szemét, kell hogy a megmaradtakat is elfogjuk. Erre igen jó eljárás az, ha a tavasz kezdetén, mikor a fák virága nyilani kezd, a házak körül s a szőlőben is a fák ágaira bő nyaku és mintegy fél literes üvegeket aggattunk ki, a melyeket harmadnyira vízzel töltünk meg s azonkívül még fél kanálnyi edes gyümölcslevet (befőttes gyümölcslevet, málnaszöröpöt, hig barackkizt stb.) is adunk hozzá. Azután az üveg nyílását erősebb papírossal bekötjük és csak olyan nyílást hagyunk, hogy két ujjunk bele terjen s a melyen át a darázs is kényelmesen beropulhat. A táplálék után szállongó darazsak csakhamar megtalálják a számukra kitett csalogató édességet és mert ilyenkor tavasszal másutt csak nagyon gyéren kivalózik számukra valami lopni való nyálankosság, csakhamar az üvegbe özönlenek és vízbe bele is fulnak.

Az így felszerelt darázsfogót, ha tele van darázsszal és egyéb rovarral, ki kell tisztogatni és frissen felszerelve helyére akasztani. Ezt az eljárást addig kell folytatni, mig csak darázs akad.

Ha nyáron át nyomára jövünk, hogy a darazsak valahol földben, vagy fa odvában tanyáznak (pl. ha a szőlőhöz, vagy gyümölcsöshöz közel öreg es odvas tölgyek vannak), ki kell azokat irtani itt is. Ezt éjjel tesszük akként, hogy a darazsak fészkebe, melynek bejárót, ha több van, egynek kivételével, elebb betömtük, néhány égő kenszeletet dobunk be, vagy pedig 2—4 decziliter szénkenéget, vagy ha ez nincs, ugyanannyi benzint öntünk be s azután az utolsó bejárót is fűvel, szalmával betömjük és ezenkívül agyaggal betapasztjuk. A ki szénkenéggel vagy benzinnel dolgozik, az vigyázzon a tűzre, mert a szénkeneg is és a benzin is, ha gyertyával, gyufával közellükbe érünk, felette könnyen lángra lobbannak és felrobbannak!

Azután ne feledje az irtó munkás, hogy a darázs igen harcziás állat: jó lesz, ha ügyel magára és arcát mehészrostával védi.

Ha a darázstirtást nem a község, vagy a hegyközség tartja kezében, akkor kell, hogy minden egyes birtokos irtsa a darázst, hogy az egyiknek hanyagsága miatt kárba ne vesszen a másíknak a faradozása! Mert csakis együttes eljárással érünk célzt.

A hol ősszel a szőlőben mégis baj van a darázs miatt, ott nem marad egyéb hátra, mint-hogy a fürtöket egyenkint és gondosan erős szunyogháló-szövetbe (tűlbe) csavargassuk s úgy övjük meg a darázs fogatól.

Hogy ez a darázstirtás sikeres legyen, a téli, tavaszi és nyári irtómunkákat nemcsak a baj esetén, hanem állandóan és évről-évre kel folytatni, mert csakis így remélhetjük, hogy a darázs csekély számban marad és kárt nem okoz.

Hivatalos rész.

— **Járványok.** Udvarhelyvármegye alispánjától. 13477., 13506., 13243—902. alisp. sz. Székelyudvarhely város polgármesterének és valamennyi községi előjáróságnak. Közhírtétellel végett értesitem, hogy az Alsósimenfalva, Alsósófalva és Homoródoklánd községek sertésállományában járványosan uralgott sertésvész megszűnésén, az ezekre vonatkozó zárlatok feloldattak Székelyudvarhely, 1902. szeptember 9-én. Alispán helyett: Gróf Lázár, főjegyző.

Eltévedt állatok. Udvarhelyvármegye alispánjától 13402., 13458, 13459—902. alisp. sz. Valamennyi községi elöljáróságnak Székelyudvarhely város polgármesterének, Közhirretétel és körözés végett értesitem, hogy h.-karácsonfalvi Varga Mihálynak egy 3 éves, piros pejkanca csikója (homlokán csillag jeggyel és hátulsó jobb czombján „H. K” bélyeggel) a közlegelőről; márófalvi Lukács Istvánnak a 17 falusi havasban a miklósfalvi részről f. hó 10—15-ike közt 1 drb 6 éves üsző bivala (szarván rásütött L. J. bélyeg, farkabojtja fehér); m. hó 22-én a korondi országos vásáron Bandi István havadtói lakos egy éves és 11 hónapos szürke, hajlott szarvu tinója — eltévedt. Székelyudvarhelyt, 1902. szeptember hó. Alispán helyett: Gróf Lázár, főjegyző.

Virillsek névsora. Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 13570—902. alisp. Udvarhelyvármegye igazoló választmánya által megállapított legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagoknak az 1903-ik évre érvényes névjegyzéke, a vármegyeház I-ső aljegyzői irodában máttól számítandó 15 napon keresztül, bezárólag folyó év október 2-áig közszemlére lesz kitéve. Erről érdekelteket azon felhívással értesitem, hogy azt ezen időben a hivatalos órák alatt betekinteni, s az ellen netaláni sérelmeik orvoslása végett felelősséget jogosultak. Székelyudvarhelyt, 1902. szeptember 16-án. Alispán helyett: gróf Lázár, főjegyző.

Fa-szállítás. Másolat. Udvarhelyvármegye köz-kórháza. Árlejtsési hirdetmény. Az udvarhelyvármegyei köz-kórház helyiségeinek fűtésére az 1902—1903. év téli időnyére szükségeltető 315 köbméter basab bükkfa beszerzése iránt, az árlejtsési tárgyalás a vármegyei köz-kórház iroda helyiségében folyó év szeptember hó 30-án d. e. 10 órakor fog megtartatni. Miről az érdekeltek oly felhívással értesítettek, hogy írásbeli zárt ajánlatokat 50 korona bánatpénzzel ellátva hozzám folyó év szeptember hó 28-ig adják be. Később érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Az árlejtsési feltételek a kórházi irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Székelyudvarhelyt, 1902. év szeptember hó 16-án. Dr Imreh Domokos s. k., igazgató-főorvos.

Vészkerület alakítása. Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 13504—902. alisp. Tekintetes három főszolgabíró urnak és Sz.-Udvarhely város polgármesterének, Tudomásvétel, azonnali közhirre vétel végett értesitem czímet, hogy az Erked községben járványosan fellépett ragadós száj és körömfájás miatt a betegség tovább terjedésének megakadályozása szempontjából az 1888. évi VII. t.-cz. 36. §-a alapján Szederjes, Muzsna, Derzs és Bene községeket egy vészkerületé alakítottam. Ezen községekből a szarvasmarha, bivaly, juh, kecske és sertés kivételét, más községbe való járását, hajtását ezen állatokra a marhalevelek kiadását, ezen községekre, vagy határába idegen községbeli fenti állatokkal való közlekedést, hajtását szigorúan megtiltom. A vészkerülethez tartozó községek azonban a saját határuk belterületén a fenti állatokkal való közlekedést és munkálatokat szabadon a legeltes akadályozása nélkül végezhetik. Székelyudvarhelyt, 1902. szeptember 13-án. Alispán helyett: gróf Lázár, főjegyző.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 filléért, vastagabb betűvel 8 filléért közöl a kiadóhivatal.

Hevesi görögdi nye legjobb minőségben, teljesen érett — jutányos áron kapható G A L J Á N O S fűszerkereskedésében Székelyudvarhelyt. —

Jó és olcsó asztali és csemegeborok Székely-Udvarhelyt Farnengel Gyulánál kaphatók.

FRISS FAGYLALT és legfinomabb czukrás-sütemények **Ernszt György czukrászatában** Székely-Udvarhelyt (Főter, piacszor) kaphatók. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

KOCSIK kiváló minőségben és olcsó áron állandóan **kaphatók:**
Albert Péter
kovácsmesternél
Székely-Udvarhelyt.
Használt kocsikat becsere és kijavit. 6—52

Jó házi-koszt kapható esetleg lakással. Hol — megmondja a kiadóhivatal.

Eladó ház. Székelyudvarhelyt, a Rózsa-utczában egy faház udvarral és kerttel együtt eladó. Tamás Ignác szijgyártó bővebb felvilágosítást ad.

1208. szám folyó 1902. vh.

Árverési hirdetmény.

A székelyudvarhelyi kir. bírósági végrehajtó közhirre teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. járásbírósnak V. 566—4 1902. polg. számu végzése által nagyváradi Fris Zsigmond cégnek képviselve dr Mihály Lajos ügyvéd által budapesti Rozenzweig Sámuel cégnek dr Werkner J. János ügyvéd által képviselve zetelaki Benedek Ferencz János ellen az elsőnek 438 K 28 fillér, a másodiknak 535 K 10 fillér tőke és járulékaik végett elrendelt árveréses ügyben, alperesnél Zetelaka községben összesen 1336 K 95 fillerre becsült következő javai, u. m.: 8 méter fekete glott. 9 méter nadrág-szővet, 4 méter kanavász, 3 méter kabát bérlés és m. 6-tól 96 tétel alatti üzleti és házi ingók; ugy a közokiratban alperes által neje t. i. Barkóczy Eszterra utalványozott 5000 korona összeg — mely összeg hasonló összegű adósság kifizetésére történt, ezen ingók ugy az utalványozott 5000 korona Zetelakán alperes házában 1902. október hó 4-én délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen el fognak adatni, melynél az egyes javak vételáron azonnal fizetendők, esetleg a becsáron alul is a többet ígérőnek el fognak adatni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhivatnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vélnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alólirt végrehajtóhoz nyujtsák be, mert különben azok a végrehajtás folvamát nem gátolván, egyedül a vételár fölsőlegére fognak utasíttatni. Székelyudvarhelyi bírósági végrehajtótól. Sz.-udvarhelyt, 1902. szeptember hó 17-én.

BIRÓ SÁNDOR, s. k.,
kir. végrehajtó.

Az oklándi kir. járásbírósnak vezetőjétől.

1902. El. 47—4.

Árlejtsési hirdetmény

A vezetésem alatt álló oklándi kir. járásbírósnak és ahoz tartozó fogházhelyiségének fűtésére 1903. évre szükséges s legalább 109.69 köbméter tevő tűzifa szállításának biztosítása végett 1902. évi október hó 12-én délelőtt 9 órakor a kir. járásbírósnál az I. sz. teremben nyilvános árverést tartok, melyre a vállalkozni szándékozók azzal hívom meg, hogy az árlejtsési feltételek az I-ső számu jegyzői irodában napoként a hivatalos órák alatt megtekinthetők és hogy az árlejtsésben résztvevők 40 korona bánatpénzt kötelesek letenni.

Oklándon, 1902. szeptember hó 13-án.

MÁTHÉ DÉNES,

1—1

kir. albiró.

Szám 30—902. képv. test.

Hirdetmény.

Homoród-Karácsonfalva község képviselőtestületének ez év és hó 7-én tartott gyűléséből közhirre teszem, hogy a községi új korcsma épület a teleken levő kerttel együtt 6 (hat) egymásután következő évre, tehát 1903. évi január 1-től 1908. évi december 31-iki időtartamra bérbeadtak az 1902. évi október hó 12-én d. e. 8 órakor kitűzött nyilvános árverésen.

Kikiáltási ár évi 600 korona. Árverezni szándékozók ennek 10 százalékát bánatpénzzel letenni kötelesek.

Az árverési feltételek a község házában bármikor megtekinthetők.

H.-Karácsonfalván, 1902. szeptember 13-án.

BÁLINT JÁNOS,

1—2

főbiró.

Szám 1407—902. eln.

Árlejtsés.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék és ehez tartozó kir. járásbírósnak részére a jövő 1903. évben szükséges könyvkötői munkák biztosítása céljából folyó 1902. évi október hó 10-én délelőtt 9 órakor a törvényszéki elnök hivatalos helyiségében nyilvános árlejtsés fog tartatni.

Vállalkozni kívánók ezen árlejtsésre azal az értesítéssel hivatnak meg, hogy egy koronás bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok is elfogadtatnak, melyek azonban az árlejtsés napjáig alólirt kir. törvényszék elnökéhez a hivatalos órák alatt benyujtandók lesznek.

Az árlejtsési feltételek a törvényszéki elnöki irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Székelyudvarhelyt, 1902. szeptember hó 11-én.

Dr Bodolla Gábor,
elnök.

1—1

=PÉNZ=

kölcsönök leggyorsabb és legolcsóbb eszközlése

házakra, földekre

4 1/2%-os kamat mellett 50 évre is. Kizárólag utólagos jutalék-fizetés ellenében, ugyszintén **köz- és magántisztviselőknek, katonatiszteknek,** kereskedőknek, iparosoknak és minden hitelképes egyénnek diszkrétan eszközöl hitelt

SOMOGYI BANKIRODA

bej. czég

Budapest, VI. ker., Próféta-utca 5. sz.
(Válaszbélyeg csatolandó).

Monog- ramm

ruha
jelzéséhez
kivarráshoz.

Igen jól használható **pecsétnyomónak** és **bélyegző festékhez.**
Minden névre kaphatók 1 koronáért.

„DIADAL” magyar rugyanta kézi nyomdák

legnagyobb választékban 2 koronától 15 koronáig. — Piros, ibolyakék, fekete stb. bélyegzőfestékek; „DIADAL” rugyanta- és rézbélyegzőhöz használható állandóan festékes párnák.

Keletbélyegzők raktára.

Mindenféle bélyegzők és pecsétnyomók egyházak, iskolák, hivatalok, községek, magánvállalatok, kereskedők és iparosok részére a legolcsóbban, gyorsan és pontosan kivitelben beszerezhetők a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában (BETEGH PÁL könyv-, papír-, író- és rajz-szerkereskedésében) Székelyudvarhelyt.

F

Az tokosság község hájében zsenként készlet, m³ fenyő m³ bükk október kor B ujonmani írásbeli adatni.

Kiki zertizenl Utóá Árve százaléká pénzben az árveré leg az ira Kihá erőre em A ré lek a kor ságnál (S a hivatal Bogá 15-én.

1—1 Szám 14

A járásbíró 1-től decz köbméter, ség hivat sére ugya minőségü hasábos czéljából órakor a lysisége tatni.

Valla zal az ér koronás h is elfogad napjáig a törvénysz Az á elnöki iro tekinthető Szék ber hó 1

1—1 Udva járosága k donát képn 3 szobábó telekből 3 utján hasz Az 1902. sze tüzetik ki. A kö tartamán mon a pé tatni és a szüntéig f

1—1

Feladási hirdetmény.

Az udvarhelymegyei bogárfalvi közbirtokosság tulajdonát képező és Oroszhegy község határában fekvő „Tartód“ nevű erdejében szálalás útján való kihasználásra törzsenként lebélyegzett luczfenyő és bükkfa készlet, mely hivatalos becslés szerint 2000 m³ fenyő, 21376 m³ bükk műfát és 32064 m³ bükk tűzifát tartalmaz **1902. évi október hó 12-én délután 2 órakor Bogárfalva község házánál** ujonnan nyilvános szóbeli árverés és zárt írásbeli ajánlat útján együttesen el fog adatni.

Kikiáltási ár 12019 K, azaz Tizenkettő-ezertizenkilencz korona.

Utóajánlatok nem fogadtnak el. Árverezők kötelesek a kikiáltási ár 10 százalékát az árverést vezető kezéhez készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban az árverés megkezdése előtt lefizetni, illetőleg az írásbeli zárt ajánlathoz mellékelni.

Kihasználási határidő a szerződés jogerőre emelkedésétől számított öt év.

A részletes becslési és árverési feltételek a korondi m. kir. járási erdőgondnoknál (Szekelyudvarhelyen) és alólírottnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Bogárfalva, 1902. évi szeptember hó 15-én.

NYISZTOR JÁNOS,
birtokossági elnök.

1-1

Szám 1408-902. eln.

Árlejtés.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék és járásbíróóság helyiségeinek 1903. évi január 1-től december 31-ig leendő fűtésére 2446 köbméter, a székelyudvarhelyi kir. ügyészség hivatali és fogház helyiségeinek fűtésére ugyanazon időre 1116 köbméter jó minőségű, első osztályu teljesen kiszáradt hasábos bükkfa szállításának biztosítása céljából **1902. évi október 11-én délelőtt 8 órakor** a törvényszéki elnök hivatalos helyiségebe nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

Vállalkozni kívánók ezen árlejtésre azal az értesítéssel hivatnak meg, hogy egy koronás bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok is elfogadtnak, melyek azonban az árlejtés napjáig a hivatalos órák alatt alólírott kir. törvényszék elnökéhez benyújtandók.

Az árlejtési feltételek a törvényszéki elnöki irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Szekelyudvarhelyt, 1902. évi szeptember hó 12-én.

Dr BODOLLA GÁBOR,
elnök.

1-1

Hirdetmény.

Udvarhelyvármegye Gyépes község előjárósága közhírré teszi, hogy a saját tulajdonát képező községi korcsmaház, mely áll 3 szobából, 3 pinczéből és ahhoz tartozó telekből 3 évre nyilvános szóbeli árverés útján haszonbérbe adatik.

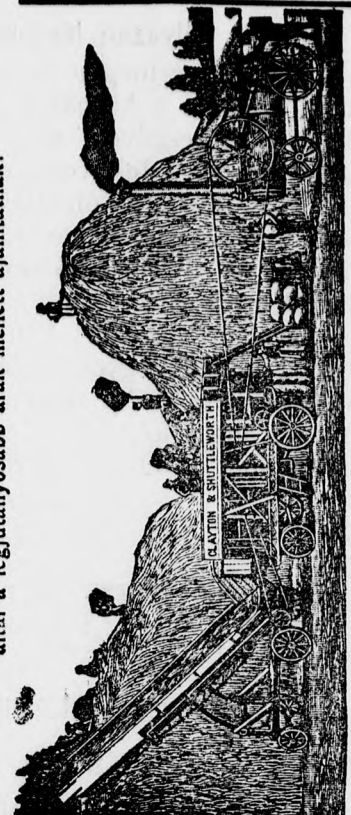
Az árverés foganatosításának napja **1902. szeptember hó 28-án d. u. 1 órája** tüzetik ki.

A községi italmérési engedély a bérlet tartamán a bérlő nevére a bérleti időtartamon a pénzügyigazgatóság által fog kiállítani és a bérlet kezdetétől a bérlet megszüntéig fog érvénynyel birni.

Demeter Mózes,
k. főbíró.

1-1

Clayton & Shuttleworth
Váci-körút 63. sz.
mezőgazdasági gépgyárak
által a legújanyosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek
2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakaszalók, továbbá járgány-cseplőgép, löhőre-cseplők, tisztító-rosták, konyolyoók, kasszák- és aratógépek, szénagyújtók, boronák.

„Columbia-Drill“
legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukoricsa-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes acéfi-ekék.

2- és 3-vasú okék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cseplőgép-gyára.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és ajánlva.

Az üvegek felszerelése a keresk. törvény mintavédelme alatt áll.

Allein echter Balz am aus der Fabrikation-Aschke'sche A. Thierry in Pregradad bei Rohitsch-Sauerbrunn.

E balzsam belsőleg és külsőleg használható. Ez: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek minden kóros állapotokban, enyhíti a hurutot, csillapítja a valadékokot, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyítja a legrégebb bajokat. 2. Kitűnő hatása van a torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a lázakat. 4. Meglepően gyógyítja a gyomor- s a bél-betegségeket és szaggatásokat a testben. 5. Szelíden mozditja elő a székélést s a vér tisztulását, megtisztítja a veséket, megszabadít a buskomorságtól s a hypochondriától, javítja az atvégyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájaskor, odvasfogaknál és szájröhadáskor s általában minden fog- es szajbajoknál, megszünteti a felbűfögést, a szájnak s a gyomornak büzét. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, új és régi forradásokra, orbáncz kiütést, varak, megfagyott s megégett tagokra rüh, fekély s bőrduzzadás és repedés stb. esetében megszünteti a fejfájást, zugást, szaggatást, köszvényt, fülfájdalmat stb. Ügyeljünk mindig pontosan az itt látható zöld apacza vedjegyre. Hamisítástól legjobban megóv az, ha közvetlenül tőlem gyáramból rendelnek eredeti szab. kartonokban Ausztria-Magyarország minden postaállomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona. Bosznia és Hercegovina részére 4 korona 40 fillér. Kevesebb nem küldetk széjjel Szétküldés csak előrefizetés vagy előleg küldése mellett.

Miért szenved ön? holott minden féle és fajta, még oly régi sebre biztos gyógyulást talál és majdnem mindig elkerüli a fájdalmas és veszélyes operálást valamint amputálást

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcs

használatánál, rendkívül jó hatása, a sebek gyógyulásánál valamint a fájdalmak enyhítésénél utólérhetlen. A valódi centifolium kenőcs alkalmazható: A gyermekágyasok rossz természetű mellbajainál, szoptatók mellkeményedése, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csont-evesedéseknél, vágás, szurás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; midenféle daganat, kinoves, kepződmeny, karbunkulus és ráknál; végre pokolvar, körömféreg, körömgüles, a labnak jaraskozben történt kisebesülése, fagyás és égetés okozta sebek, a betegek es gyermekek fekvés altali ki-sebesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugás stb., stb. eseteiben. — A szállítás kizárólag az összeg előre küldése mellett eszközöltetik. Két tégely csomagolással, postai szállítási díjjal együtt 3 korona 60 fillér. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Arra kerek mindenkit, hogy óvakodjék a hatáskülsü hamisítások vevésétől s arra ügyelni, hogy a tegelybe be van-e a fenti védjegyem és czégem: **Thierry (Adolf) Limited gyogytara az „Orangyal Pregradában, égetve.**

Ezen gyógyhatásukban fölülmulhatlan két szer nemcsak a romiasnak nines kitéve, sőt ellenkezőleg, minél régiebb, annál értékesebb és hathatósabb, nem árt sem a fagy, sem a forróság, tehát minden évszakban használhatók. Majdnem minden esetben segitenek es eredménnyel járnak, legalább az orvos érkeztéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy hasonló feldicsért érték- és hatáskülsü ugynévezett pótszereket venni, melyekert a pénz haszontalanul dobják ki, hanem mindig ezen rég kipróbált olesó és megbizható, emellett teljesen ártalmatlan, világhírü szereket kell használni, melyeknek minden családban az eshetőségekre készenlében kellene lenni. Hol olyant nem kapunk, mely a valódiság minden jelét magán viseli, rendeljük meg egyszerűen direkte és czimezzük:

Thierry (Adolf) Limited „Orangyal-gyogyzertár“ Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn
mellett. Központi raktár Budapesten Török F. gyogyzertárban, Zágrábban Mittelbach S. gyogytárban és Bécsben Hradi L. gyogytárban.

Fontos a szülőkre és nyelvet tanulni óhajtoknak!

Alólirott mint volt
leányneveldei nyelvmesternő

Segesvárról, hol szintén nyelvtanítással foglalkoztam, áttéven lakásomat Székely-udvarhelyre:

A francia- és németnyelvből magánoktatást adok úgy leányok-, mint fiuknak vagy felnőtteknek; úgy a saját magam, mint a tanítvány szülői lakásán.

Kiváló és könnyen érthető módszerrel gyorsan és könnyen kitűnő eredményhez juttatom tanítványaimat, Nagyon mérsékelt tandíjaim a következők:

Hetenkint 3 óra tetszés szerint meghatározandó időben saját lakásomon, havi 10 korona, tanítvány lakásán 12 korona.

Hogy ha legalább 10-10 tanuló jelentkeznek, úgy külön-külön, fiuknak és leányoknak vagy felnőtteknek külön közös esti-tanfolyamot rendezek be akár német, akár francia nyelvből hetenkint 3 órát havi 4-4 koronáért.

Jelentkezéseket elfogadok lakásomon: Nagysolymosi Konez Ármín ur házában, jobbról az emeleten, vagy meghívásra elmegyek a szülők lakására.

Szives pártfogást kér teljes tisztelettel:

**Özv. Pomáriuszné,
sz. Hoch Regina.**

Kedvező alkalom gyorsan és olcsón a német, vagy francia nyelvet megtanulni.

Kedvező alkalom a német, vagy francia nyelvet könnyen, gyorsan és olcsón megtanulni!

Kitűnő tiszta asztali- és esemegeborok

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy minden hó **első s harmadik vasárnapján** új **disztermemben ZENEESTÉLYT** rendezek.

Rendelkezésre bocsátom bármely termemet esküvők, kezes-tele-
BUDAPEST-SZÁLLODA
lők, esetleges özszejövelekre, mely alkalommal a szükséges ellátást legjutányosabb árban számítom. Elfogadok havi bérleteket, ebéd, vacsorára havonként 18 frttól 21 frtig étlap szerint. A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel
MÜLLER KÁROLY vendéglős, a Budapest-szálloda bérlelője.

Izletes étel- és italokért felelősséget vállalom.

Naponta friss Dréher-féle királysör

**LEGFINOMABB DOBOZOK-
CSONTLEVÉLPAPÍR ÉS
BORTÉKOKBAN**

BETEGR PÁL könyv-, papír-, író- és rajzszekerkeskedésében

SZÉKELY-UDVARHELYT, KOSSUTH-UTCZA

nagy mennyiség lévén

legolcsóbb árak mellett kapható.

Szám: ad 4641-902.

fszb.

Pályázati hirdetmény.

Uvarhelyvármegye homoródi járásának dályai körében a körbábai állás lemondás folytán megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat hozzám **folyó évi október hó 1-ig** feltétlenül adják be.

Javadalmazás évi 180 korona fizetés, továbbá minden egyes szülési esetről 2 korona segédkezési díj, mely évente 70-90 koronára megy fel.

Oklánd, 1902. szeptember hó 10.

Szabady Tivadár,
főszolgabíró-helyettes.

1-1

Uj!

Hazai gyártmány!

Elismerő

oklevéllel kitüntetve!

Hazafias kötelese-
ségünk pártolni

EMKE a verseny-
képes

TÉNTA hazai készítményt!

5% és **EMKE** 5%
az EMKE az EMKE
javára! **Pecsetviasz!** javára!

Felülmul minden gyártmányt!

Főlölegessé teszi az eddig használt külföldi készítményeket!

Eredeti friss töltésben és csomagolásban Székelyudvarhelyt egyedül:

BETEGR PÁL könyv-, papír-, író- és rajzszekerkeskedésében kapható.

Legolcsóbb, mert legjobb!

Szám 1593-902. szb.

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán megüresedett Uvarhelyvármegye székelykereszturi járásához tartozó Etéd község székhelylyel rendszeresített körorvosi állásra ujabban pályázatot nyitok.

E körhöz a következő községek tartoznak:

Etéd mint székhely 1635, Siklód 1556, Szolokma 655, Küsmöd 684, Körispatak 226, Bözöd-Ujfalu 725, Bözöd 1222, Martonos 591, Énlaka 695, Tordátfalva 528, Tarcsafalva 843 és Csehétfalva 347, összesen 10179 lakossal.

A körorvos javadalmazása:

1. 1000 korona törzsfizetés.
2. 250 korona utiátalány.
3. Természetbeni szép lakás kerttel.
4. A megyei szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak.

Ezért köteles a szegényeket ingyen gyógykezeltetni, a kör községeit havonként egyszer előre megállapított napon meglátogatni és a járványos betegségek, valamint más hivatalos kiküldetések alkalmával természetbeni fuvarral vagy annak megváltási kilométerenként 20 fillért, ezért a kör községeibe kiszállani, mely alkalommal öt más díj nem illeti. S nem hivatalos kiszállás alkalmával azonban 3 korona napi díjt szedhet.

A pályázni kívánók felhivatnak, hogy az 1876. XIV. t.-cz. értelmében felszerelt folyamodványukat **1902. évi október 30-ig** hozzám nyujtsák be, a később érkező folyamodványokat nem fogom figyelembe venni.

Székely-Keresztur, 1902. évi agasztus hó 28-án.

1-3

Gálffy Kálmán, főszolgabíró.

**KADAR-
ÜZLETTEMET**

van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani. — **Raktáron** tartok: boroshordókat, fenyőkádákat, csebreket, kártyákat és dézsákat. — Elvállalok gyári, raktár- és pinceberendezéseket pontos és szolid kivitelben. — Javításokat gyorsan és olcsón teljesítek. — Hordók hitelesítését is elvállalom. — Szives pártfogást kérve, vagyok kész szolgálattal:

Magyari István,
kádár-mester.

5-25

"KEGYELET"
disztemetkezési intézet

Székely-Udvarhelyt, a Fötéren,
Barcsay Károly
divatüzletével egybekötve.

Temetkezéseket úgy helyben, mint vidéken legpontosabban, a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig eszközöl.

Templomok, kápolnák és termek, sőt egész udvarok gyászbononását is elvállalja. Hullákat exhu máltat s bárhonnan elszállítat. Raktárt tart fa- és érzéköporsók, szemfödleket, párnák-, szalagok- és egyéb gyászkelekekből mindig nagy választékot. Új gyászkecsik fényes felszerelésekkel, testőrök s az összes temetési személyzet ruházata teljesen magyar. Fölve: olcsó és pontos kiszolgálás. 27-52.